

Пътуване до края на времето

Над 100 събития на 7 сцени, които привличат интереса на малки и големи, включва XII софийски фестивал на науката 2022

Маратонът от научни събития в България продължава. След десетките прояви по повод Европейската нощ на учените у нас предстои и още една – откриването на XII софийски фестивал на науката, който се провежда на 8 и 9 октомври в „София Тех парк“ с паралелна филмова програма в Дома на киното. Посетителите научават как е снимана черна дупка за първи път. И какво разкриват роувърите за Марс. Фестивалът представя теми, като пътуване до края на времето, наноматериалите, рисуващ изкуствен интелект, фалшивите новини, чистия въздух и много други. И още, къде и кой прави науката в България. Над 100 събития на 7 сцени, 3 изложбени зони и дори на кино – учени от Австрия, България, Обединеното кралство, Полша, Украйна, Унгария и САЩ представят наука за малки и големи. Освен временната промяна в периода на провеждане на Фестивала новост тази година е и решението на екипа да реализира училищната програма на XII софийски фестивал на науката през целия октомври. Събитията са специално създадени за деца и млади хора и предлагат атрактивно представяне на теми от учебния материал по математика, физика, химия, биология и география.

Дни след провеждането на Европейската нощ на учените в цялата страна на 8 и 9 октомври в София ще се проведе поредното издание на Софийския фестивал на науката

Многобройни са акцентите в програмата на Фестивала. Те включват темата за Космоса с лекциите „Зеленикавосин залез на Марс и скритият Климт“ на австрийския професор Франц Ренц от Института по неорганична химия в Университета „Лайбниц“ в Ханوفر. Той е и участник в роувър мисията на НАСА „Експлорейшън“. „На ръба на пространство-времето: как зърнахме черна дупка“ е на американеца д-р Доминик Пеши – астрофизик от Центъра по астрофизика „Харвард Смитсониън“, участвал в първото заснемане на черна дупка. Лекцията „Погледни нагоре“ е на британеца Саймън Уот – биолог, комуникатор на науката и телевизионен водещ.

Българите д-р Петър Ефтимов – ветеринарен лекар и молекулярен биолог, преподавател в катедра „Клетъчна биология и биология на развитието“ към Биологическия факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“, и доц. д-р Владимир Божилов – преподавател в катедра „Астрономия“ към Физическия факултет на Софийския университет, ще представят „Ad Finem – пътуване до края на времето“. „Лицето на черната дупка“ ще разкрие Никола Каравасилев – преподавател по физика и астрономия, ръководител на отбори по тези дисциплини и по природни науки.

Интерес предизвиква и темата „За учените с любов“. Лекцията „Научната карта на България“ е с участието на акад. Николай Денков, Даниел Лорер и Теньо Попминчев. За своя път в науката ще разкажат проф. Проикова – ръководител на Лабораторията за високопроизводителни изчисления в „София Тех парк“ и преподавател във Физическия факултет на Софийския университет, и проф. Леандър Литов – ръководител на колектива на СУ в ЦЕРН. Ще бъде представена и биографичната книга на ръководителя на българската антарктическа мисия – „Христо

Пимпирев. Антарктическият стопаджия“. В проявата, озаглавена „Разбий професора“, ще участват доц. Любомира Николаева-Гломб – лекар и вирусолог, доц. Милена Георгиева – молекулярен биолог, доц. Владимир Божилов – астрофизик, и проф. Милен Богданов – химик. Те ще се изправят пред въпросите на деца и младежи.

В тематичния панел „Нашата планета“ могат да се чуят лекциите „Извънземните следи върху релефа на Земята“ и „Човешкият отпечатък върху българската природа“ на основателя на „Географ БГ“ и главен асистент в катедра „Ландшафтознание и опазване на природната среда“ д-р Димитър Желев. За това „Как виждаме промените на климата от Космоса“ ще ни разкаже гл. ас. д-р Евгения Сарафова – преподавател по дистанционни изследвания на Земята, географски информационни системи и картография в Геолого-географския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ и съосновател на „Географ БГ“. Любопитна е и темата „От Арктика до обезлюдените села в България“ на д-р Гергана Даскалова – доктор по екология от Единбургския университет.

Как да бъдем „По-здравя“, е друг акцент в програмата

на Фестивала. Това ще разберем от лекциите „Защо умираме“ на британския биолог и комуникатор на науката Саймън Уот, „Истината за затлъстяването“ на доц. Теодора Ханджиева-Дърленска от Медицинския университет – София, и „Вдишай, издишай: колко е важен чистият въздух“ с участието на Борис Яначков – докторант в Института по металознание, съоръжения и технологии към БАН, проф. д-р Анжелика Великова – ръководител на катедра „Социална медицина“ във Факултета по обществено здраве на Медицинския университет – София, и гл. ас. д-р Николай Христов – преподавател

в Минно-геоложкия университет „Св. Иван Рилски“ и експерт в „Овергаз“. Лекцията „Изкуствена утроба“ е с участието на д-р Радко Тоцев – акушер-гинеколог в специализираната АГ болница „Майчин дом“, и Георги Караманев – журналист и програмист, създател на „Дигитални истории“. Темата „Технологичният ни свят“ включва лекциите „Бъди сам лаборатория“ с участието на проф. Людмил Антонов от Института по електроника към БАН и носител на голямата награда „Питагор“ за цялостен принос в развитието на науката за 2021 г. и д-р Цанислава Генова от лабораторията по биофотоника на Института по електроника. „Многото лица на наноматериалите“ представя проф. д-р Маргарита Попова от Института по органична химия с Център по фитохимия към БАН, която тази година е удостоена с наградата „Питагор“ за утвърден учен в областта на природните и инженерните науки. За „Плазмата супергерой“ ще говорят доц. Йована Тодорова от Катедрата по обща и приложена хидробиология на Биологическия факултет, СУ „Св. Климент Охридски“, и гл. ас. д-р Пламена Маринова-Драгозова от Лесотехническия университет. „Къща от карти“ е с участието на д-р инж. арх. Йежи Лонгка – архитект, дизайнер и изследовател в Архитектурния факултет на Вроцлавския университет по наука и технологии в Полша. „ИИ, нарисуй ми овца“ е лекция на Йордан Даракчиев – специалист по изкуствен интелект, програмист и астроном, Ивайло Петров – фотограф и дигитален артист, и Георги Караманев – журналист и програмист, създател на „Дигитални истории“. „Куче или кексче“ е озаглавил своето представяне д-р инж. Светлин Пенков – съосновател на компанията „Ефемарай“, ръководил един от екипите за машинно обучение на първата компания в Обединеното кралство, която получава правото да тества робоколите си в Лондон, и капитан на отбора по робофутбол на Единбургския университет.

За „Фалшивите новини и алтернативните факти“ ще говори футурологът доц. д-р Мариана Тодорова от Института по философия и социология при БАН. „Но... Винага! Дадохме ли журналистиката на алгоритмите?“ е с участието на Светослав Иванов – журналист, водещ на предаването „120 минути“, Самуил Петканов – създател на сайта „Не!новините“, и Йордан Даракчиев.

Още много заглавия и срещи с учени очакват посетителите в залите. Събитията са профилирани по възраст, като някои от тях са за публика стриктно над 18 години, указани са и събитията за семейна публика. На Фестивала посетителите могат да видят още и изложба за жените учени на XX и XXI век от Украйна, да разгледат щандовете с експерименти и демонстрации на институти на БАН, факултети на СУ, МУ – София, ТУ – София, УАСГ, МГУ, ХТМУ, „София Тех парк“ и много др.

В зона „Големият Взрив“ се правят експерименти на открито.

В зона „Наука“ се представят Националният СТЕМ център, както и проекти на Фонд „Научни изследвания“, и др. Интересни заглавия има и в паралелната научнопопулярна филмова програма в Дома на киното.

За най-малките посетители ще има множество работилници. В тях те ще правят експерименти, които ще могат да повторят и у дома. За учителите има специална програма, в която ще посрещат в класната си стая учени през целия месец октомври по различни теми, съобразени с учебната програма. Екипът на Фестивала ще бъде подкрепян от 35 млади доброволци ученици и студенти.

От 2022 г. Софийският фестивал на науката се организира от фондация „Красива наука“, създадена от Британския съвет и форум „Демокрит“. Основен партньор е Министерството на образованието

и науката. Събитието е част от Календара на културните събития на Столична община. Събитието има много корпоративни партньори, а също и академични, като БАН, СУ „Кл. Охридски“, МУ – София, ТУ – София, УАСГ, МГУ, ХТМУ, Фонд „Научни изследвания“, форум „Демокрит“, Българския антарктически съюз, Българското географско дружество. Международните партньори са Мрежата на културните центрове на ЕС EUNIC, посолството на Австрия, Британски съвет, Гьоте институт, Полският институт, Институт „Лист“, посолството на САЩ, посолството на Великобритания и посолството на Украйна.

Медиен партньор на проявата е в. „Аз-буки“. Тя се осъществява в сътрудничество с „АБВ академия“, Академия „Роботика“, Академия „Сметало“, Академия по програмиране Dev Academy, Асоциацията на младите полярни изследователи, „Био Игри“, „Географ БГ“, Детски научен клас, Зоологическата градина – София, „Книговище“, книжарница Elephant, „Корпус за бързо гърмене“, „Музейко“, „Насекомо АД“, Националния доверителен екофонд, Националния СТЕМ център, Планетарния информационен център по астронавтика, „Робопартанс“, „Сандъците БГ“, Съюза на физиците, „Технократи“, „ТехноМеджикЛенд“, Университета за деца, Центъра за изследвания и анализи, Центъра по забавна математика, Центъра по компетентност Clean & Circle, ЧОУ Izzi Science for Kids, MindHub, Roots & Shoots България.

Събития, които са на английски език, са с осигурен превод на български. В печатното издание на програмата организаторите са предвидили възможност посетителите да предлагат теми за следващия фестивал през май 2023 г.

Закриващото събитие на Фестивала е озаглавено „Дванадесет, дузина, 12“. То ще докаже за пореден път, че всяко проявление в ежедневието ни може да се разкаже през призмата на различни науки. **Аз-буки**